

ingenlunde en ny socialistisk Ordning, med nye Tanker, hvori man kan se, at der virkelig er noget Frugtbart, men det er blot en Tilbagevendt til den gamle Historie: lad os se at faae saa meget ud af Statskassen som muligt til Hjælp for dem, som man særlig har Interesse for.

Buff: Jeg skal i Modsætning til min ærede Sidemand til Venstre (Hage) sige de ærede Forslagsstillere Tak for det Forslag, som ligger for (Hage: Det gjorde jeg ogsaa). Ja, men det var en ganske eiendommelig Tak. Jeg kan for mit Bedkommende ikke se noget socialistisk Spørgelse i det Forslag; saa at jeg ingenlunde er saa ræd for det, som det lod til, at den ærede sidste Taler var. Dett: Forslag er jo desuden omtrent en Afkrivning af det Forslag, som i sin Tid kom frem og anbefalede af Arbejderkommissionen. Jeg kan for saa vidt ogsaa sige de ærede Forslagsstillere Tak for, at de have hjulpet til, at dette Forslag nu kommer til i Rigsdagen at se Dagens Lys. Thi kjendt det høitærede Ministerium i længere Tid har været bekjendt med Arbejderkommissionens Forslag, have vi endnu ikke set, at der fra den Side er fundet Anledning til at komme frem med Forslaget, som det er fremkommet fra Arbejderkommissionens Side. Den Del af Lovforslaget, som jeg for mit Bedkommende har været mest glad ved, er Driftslaanene. Jeg tror, at de virkelig kunne gjøre stor Nytte baade, som den ærede Forslagsstiller udtalte, i Kjøbstæderne og paa Landet. Det blev for et Dieblit siden, da vi havde et andet Forslag for, særlig hævdet fra den Side, som er imod de ærede Forslagsstillere, at vi skulde være saa uhyre rædde for at komme ind paa et nyt Princip; men det forekommer mig virkelig, at da det, som er fremsat i dette Lovforslag om Driftslaanene, er det Samme som det, der er fremsat fra Arbejderkommissionen — og det holder jeg mig for en Del til overfor dette Lovforslag, da det tykkes mig, at det er en Omkrivning af hint (A. H. Nielsen: Det er det ogsaa.) —, kan jeg paa ingen Maade se, at det er et nyt Princip. For mit personlige Bedkommende er det mig virkelig ligegyldigt, om den ærede sidste Taler tror, at jeg er Socialist eller ikke. Jeg vil rent ud sige, at, dersom vi ikke stemme op mod Kapitalens opslugende Magt, opsluger den efterhaanden Arbejderne, og mon det saa ikke tilsidt kommer til at gaa ud over os? Det forekommer mig, at, dersom vi ikke gjøre det,

gjøre vi ilde mod os selv. I Modsætning til disse Socialister, der havde de bare Næver, som det ærede Medlem var saa ræd for... (Hage: Jeg er ikke ræd!). Ja, det forekommer mig dog virkelig, at det ærede Medlem sagde, og det var Hovedpointen i hans Tale, at hans gode Hjerter var meget for at gjøre Noget for Arbejderne, men han var dog ræd for, at der laa en socialistisk Tendents eller Tanke i det Forslag, som var kommet fra de ærede Forslagsstillere, og derfor turde han ikke være med til det. Jeg tror nok, at jeg har opfattet det ærede Medlem rigtig. Jeg siger, at, dersom vi ere rædde, komme vi albrig nogen Vel. Jeg hører ikke til dem, der just ere glade ved, at vi direkte skulle sje Penge ud af Statskassen til Arbejderne, og jeg hører slet ikke til dem, der tro, at det er rigtigt. Vi have endog i den nyere Tid i Frankrig set Exempler paa, at der direkte af Staten gives Arbejderne Arbejde. Det sværmer jeg ikke for. Men paa den anden Side maa jeg udtale, at, dersom det saakaldte Manchester-system med sin frie Konkurrence faaer Lov til at udvilde sig i sine allerdyreste Følger, saa fører det til, at Kapitalen tilsidt sluger Arbejderne. Det kan godt være muligt, at den frie Konkurrence har gjort udmærket Gavn og Nytte, den Gang vi havde disse mange Monopoler og Egnende, og den Gang hjalp til, at Udviklingen gik i en Retning, hvormed vi vare allerbedst tjente; men dersom den frie Konkurrence skal blive ved at udvilde sig, og Arbejderne skulle kæmpe mod Kapitalen uden Hjælp fra Statens Side, kan jeg virkelig ikke se Andet, end at Arbejderne maa komme til at ligge under. Foruden at allerede det menneskelige Hjerter maa tilgive at hjælpe Arbejderne, maa det desuden siges, at de, som eie Noget, gjøre ilde mod sig selv, dersom de overse, at det paa den Maade kan komme saa vidt, som Ingen af os vil ønske. Hvis Nogen tror, at dette er Strømmebilleber og Luftkasteller, saa siger jeg, at vi for ikke lang Tid siden have set, at det kan være noget ganske Andet. Vi skulle — og jeg vil nødig have, at de ærede Herrer skulle sige, at det er tomme Flossler, jeg kommer med — arbejde saa meget som muligt for, at det med Sandhed kan siges, som der staar i Sangen, at „Saa have for Meget og Færre for Lidt“, og Samfundsforholdene i Danmark ere Gud ske Lov endnu saaledes, at vi kunne bidrage dertil. Det er vort Held og vor Lykke i Danmark, at det danske Folk hovedsagelig er et agerdyrkende Folk, og